

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

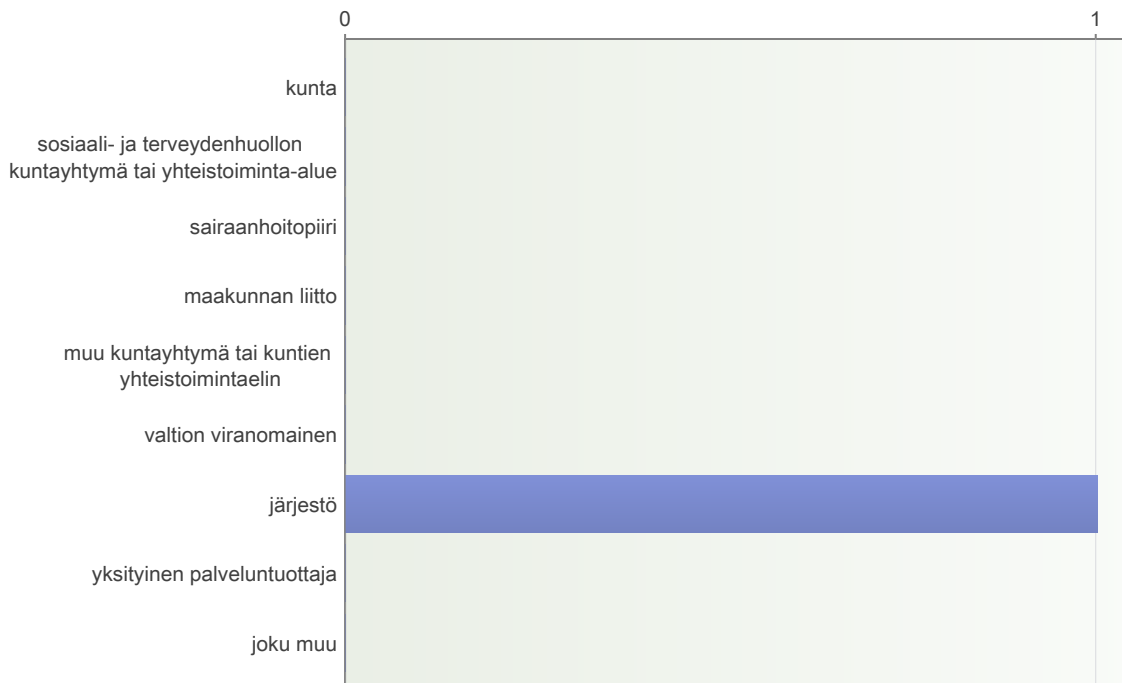
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Nuorten Ystävät ry	Lassi Kangasluoma	Arja Sutela, Torikatu 29 90100 Oulu, arja.sutela@nuortenystav at.fi, 040 5132 676		

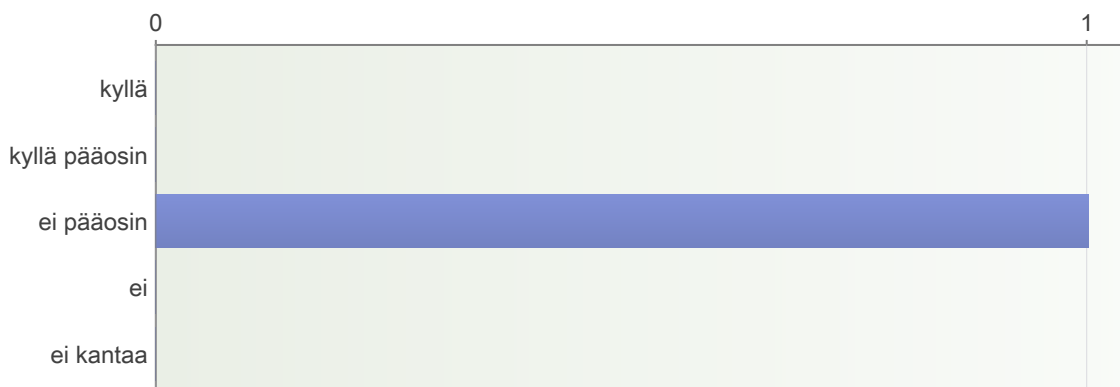
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesityksen vaikutusarvioissa todetaan, että ehdotettu valinnanvapauslaki lisää alueellista eriarvoisuutta väestön terveys- ja hyvinvointipalveluissa. Eri maakunnilla on erilaiset edellytykset valinnanvapausjärjestelmän edellyttämään monipuolisen tuottajaverkoston muodostumiseen ja valinnanvapauden toteutumiseen.

On siis hyvin perusteltua todeta, että esitettävä monituottajamalli tuskin parantaa sosiaali- ja terveystalouden palvelujen saatavuutta syrjäseuduilla, koska markkinoita ei yksinkertaisesti ole usealle toimijalle. Jotta palvelujen yhdenvertainen saatavuus paranisi, pitäisi syrjäseuduilla olla nykyistä enemmän palveluja, mutta ei ole mitään syytä, miksi tämä esitettyssä valinnanvapausmallissa toteutuisi. Sosioekonomisten erojen tasoittaminen ei myöskään näytä toteutuvan.

Sellaisille henkilöille, joilla ei ole suuria palvelutarpeita ja nämä palvelutarpeet ovat selkeitä, esitetty valinnanvapausmalli voi luoda lisää mahdollisuuksia valita omaan tilanteeseen parhaiten sopivat palvelut. Vaikutusten arvioinnissa todetaan, että erityisen haastavaa valinnanvapauden hyödyntäminen on paljon palveluita käyttäville ja niille, jotka tarvitsevat paljon apua ja tukea. Paljon palveluja tarvitsevien osalta tuotannon hajanaisuus, palvelujen pirstaloituminen entisestään ja uudistuksen myötä väistämättä lisääntyvä hallinto todennäköisimmin heikentävät hoitoon integraatiota ja saatavuutta. Monen luukun järjestelmästä on vaarana tulla vielä useamman luukun järjestelmä.

Muita heikommassa asemassa oleville henkilöille järjestelmä näyttää osoittautuvan monimutkaiseksi ja siksi palveluohjaukseen pitää panostaa entistä enemmän. On myös hyvin epäselvää, miten ehdotettu malli nopeuttaisi sosiaalihuollon palveluiden piiriin pääsyä ja estäisi ongelmien monimutkaistumista ja kasautumista. Koska SoTe-keskuksen sosiaalipalveluista vastaavilla työntekijöillä ei ole virkavastuuta, joudutaan asiakas monessa tapauksessa ohjaamaan maakunnan liikelaitokseen, näin SoTe -keskuksesta tulee ylimääräinen este ja hidaste avun saamiselle.

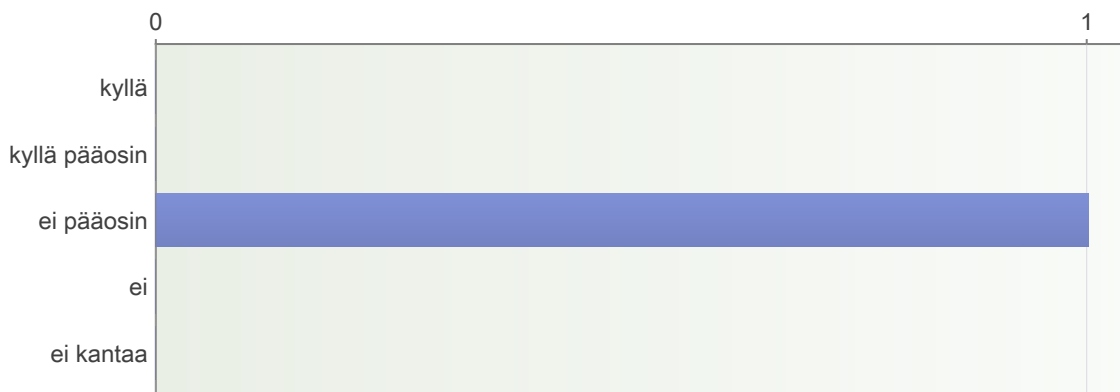
Malli perustuu vahvasti yksilön valinnanvapauteen. Näyttää siltä, ettei mallissa ole mietitty riittävästi esimerkiksi lapsiperheiden palvelutarvetta kokonaisuutena. Malli saattaa olla hankala sellaisille perheille, joissa eri

perheenjäsenten tukemiseen tarvitaan palveluja useilta palveluntuottajilta. Näiden palveluiden tulisi lisäksi tukea perhettä kokonaisuutena.

Toimivien palvelukokonaisuuksien luominen edellyttää maakunnalta riittäviä keinoja hoito- ja palvelukokonaisuuksien ja palvelujen integraation varmistamiseksi. Tässä kuitenkin törmätään samaan ongelmaan kuin tilaaja-tuottajamalleissa. Näistä järjestelmistä on useassa kaupungissa luovuttu, koska on huomattu, ettei tilaajalla ole ollut todellisuudessa riittäviä keinoja ohjata tuotantoa.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valintaan kykenevien kansalaisten vaikutusmahdollisuudet omiin palveluihinsa mahdollisesti paranevat valinnanmahdollisuuksien kasvaessa. Tosin aito valinta edellyttää sellaisia tietoja eri palveluista, joita ei tällä hetkellä yksinkertaisesti ole tarjolla. Valinta ilman tietoa on tyhjä valinta.

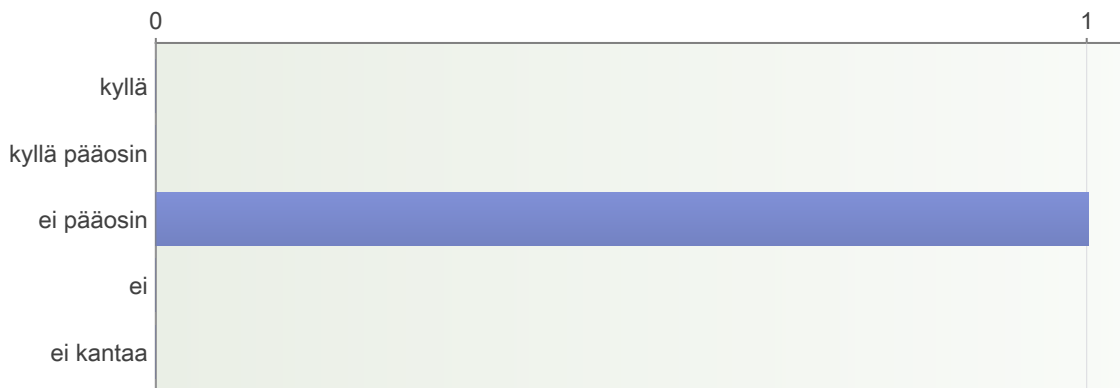
Malli saattaa myös edistää asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia, mikäli maakunnan alueella on riittävästi ja monipuolisesti eri palveluntuottajia. Tällainen tilanne koskee kuitenkin vain osaa maakunnista. Käytännössä resurssien rajallisuus lopulta rajoittaa todellista valinnanvapautta.

Järjestelmän monimutkaisuus mahdollisesti heikentää heikoimmassa asemassa olevien kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia. Esimerkiksi paljon palveluja käyttävien päihde- ja mielenterveysasiakkaiden osalta valinnanvapaus on haastavaa. Palvelujen integraation kannalta ehdotettu järjestelmä on hyvin haastava ja se saattaa rikkoa olemassa olevia toimivia hoitopolkuja.

Malli asettaa paljon haasteita esimerkiksi vammaisten ja 15 vuotta täyttäneiden alaikäisten neuvontaan ja ohjaukseen, näiden ryhmien oikeudet saada riittävää neuvontaa ja ohjausta pitää selkeämmin turvata

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

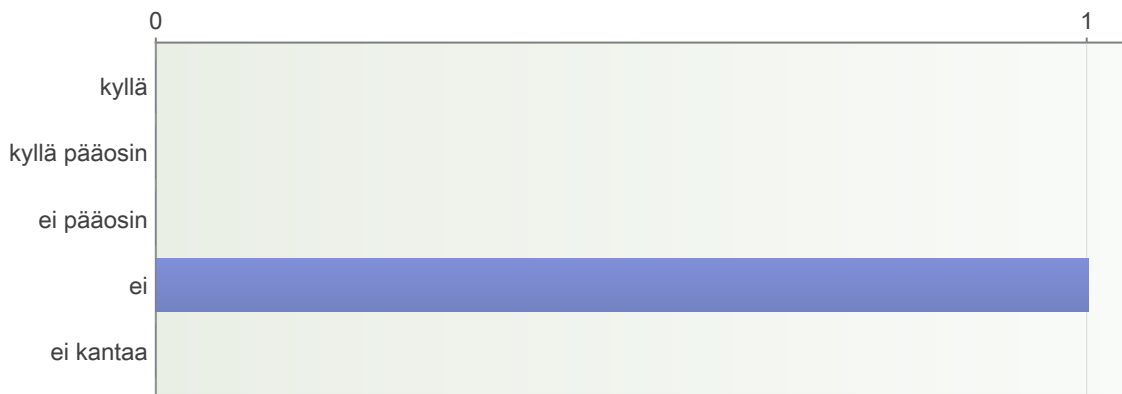
- Valintaan kykenevien kansalaisten vaikutusmahdollisuudet omiin palveluihinsa mahdollisesti lisääntyvät valinnanmahdollisuuksien kasvaessa. Tämä edelleen olettaen, että kansalaisella on mahdollisuus saada valintansa kannalta relevanttia ja todenmukaista tietoa eri palveluista sekä riittävää neuvontaa ja ohjausta valintojen tekemiseen. Tällaista tietoa ei todennäköisesti ole saatavilla, jos valinnanvapaus toteutuu esitetyllä aikataululla.

Jos kansalaisen kyky valita on alentunut vaikkapa terveydellisistä tai sosiaalisista syistä, järjestelmän moniportaisuus- ja monimutkaisuus voi huomattavasti vaikeuttaa sopivaan palveluun hakeutumista. Sosiaali- ja terveydenhuollossa usein vähiten voimavaroja tehdä valintoja on niillä kansalaisilla, jotka käyttävät eniten palveluja. Siksi palveluohjaukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Valinnanvapausmallissa suoran valinnan palvelujen tuottajan on mahdollisuus tarjota asiakkaalle lisäpalveluja eri maksusta. Palveluntuottajille voi syntyä kannuste houkutella asiakkaikseen vain henkilöitä, joiden on mahdollista ostaa lisäpalveluja. Tämä mahdollisesti johtaa eriarvoistumisen lisääntymiseen asiakkaan sosioekonomisen aseman perusteella.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

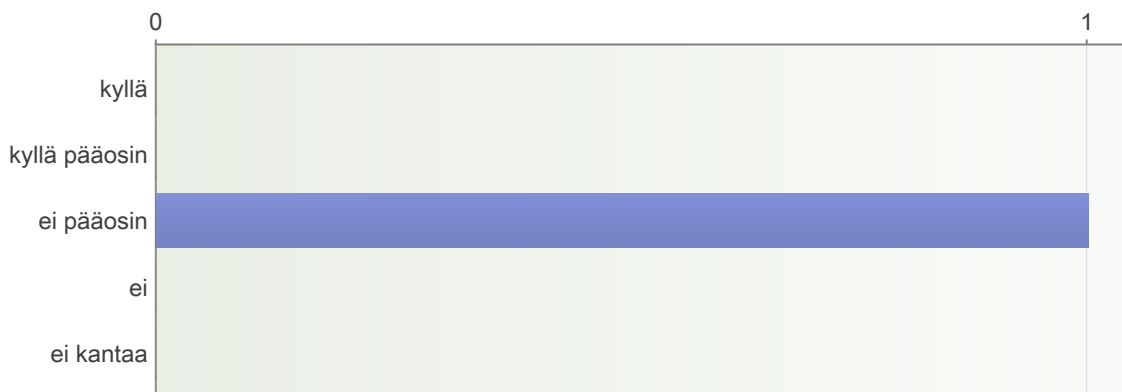

10. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

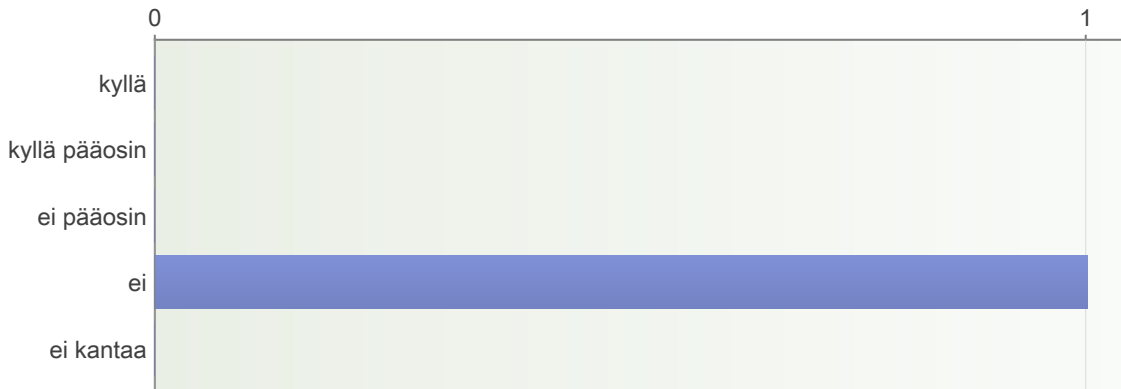
Vastaajien määrä: 1

- Järjestämisvastuun integroiminen on uudistuksen vahvuus, olkoonkin, että osa maakunnista on luultavasti liian pieniä hoitamaan niille annettuja tehtäviä. Sensijaan tuottajien integraatio näyttää hyvin heikolta etenkin maakunnissa, joissa tuottajia tulee olemaan paljon. Alkuperäinen tavoite sosiaali- ja terveydenhuollon intergraatiosta ei toteudu, koska SoTe-keskuksissa sosiaalihuollon toiminta jää hyvin ohueksi.

Ratkaisuksi tähän on kaavailtu maakunnan liikelaitoksen sosiaalityöntekijöiden jalkautumista Sote-keskuksiin. Tämä on sinällään kannatettavaa, mutta jää epäselväksi miten, ja millä resursseilla, tämä toteutetaan. Sosiaalityöntekijät olisivat tässä konsultatiivisessa roolissa, mutta ei ole selvää, miten heidän resurssinsa riittäisivät tällaiseen toimintaan, jos siihen ei nykyäänkään ole juuri mahdollisuuksia.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

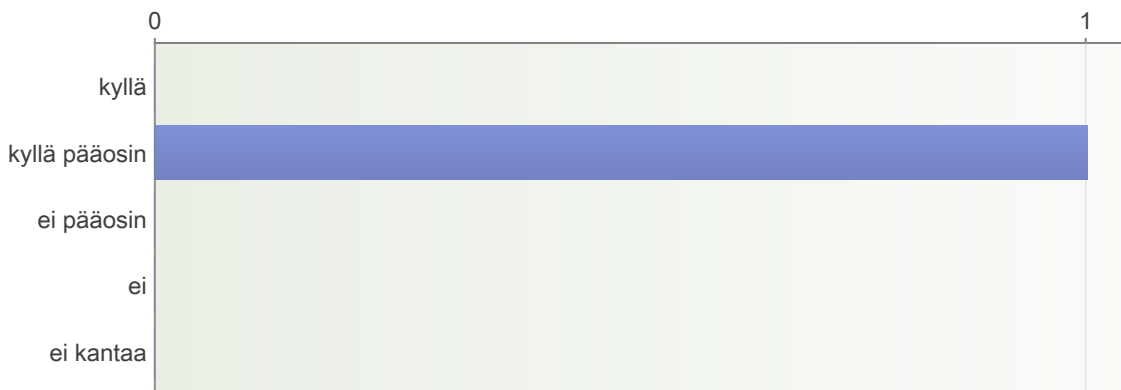
Vastaajien määrä: 1

- Huomattavaa on, että ehdotetussa lainsäädännössä maakunnan mahdollisuudet vaikuttaa palveluihin ovat rajatumpia kuin kunnan tai kuntayhtymän nykyisin, mutta vastuu palvelusta on edelleen sama. Maakunta on niin tiukasti valtionohjauksessa, että voidaan kysyä, onko se todellisuudessa itsenäinen toimija.

Maakunta hyväksyy alueen palveluntuottajat. Ei ole kuitenkaan olemassa valtakunnallisia kriteereitä, joiden perusteella tämä valinta tehdään. Maakuntien erilaiset kriteerit saattavat johtaa palveluihin eriarvoistumiseen eri alueilla. Lisäksi tehdään valtava määrä päällekkäistä työtä, jos jokainen maakunta alusta asti laatii nämä kriteerit itse.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

16. Vapaamuotoiset huomiot.

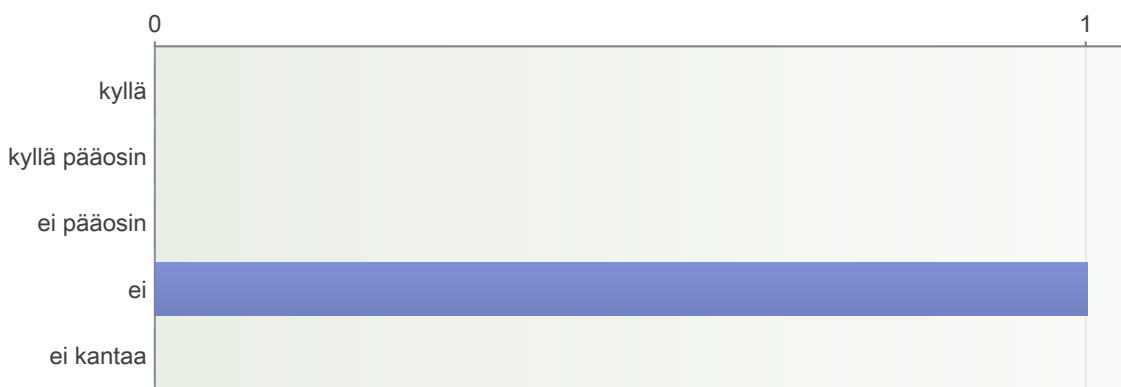
Vastaajien määrä: 1

- Uudistus voi edistää innovaatioita, joissa yksityisen ja julkisen puolen toimijat toimivat yhdessä palvelujen laadun ja saavutettavuuden parantamiseksi. Samoin toivottavasti uudistus edistäisi palveluiden vaikuttavuuden arviointia sekä digitaalisten palveluiden käyttöä

Tavoitteiden saavuttaminen palvelujen osalta riippuu siitä, mihin järjestelmän rahoitusmalli kannustaa. Esityksen rahoitusmallin riskinä on se, että järjestelmä mahdollisesti kannustaa sellaisiin ratkaisuihin, jotka eivät ole asiakkaan edun mukaisia. Kapitaatioon perustuva rahoitusjärjestelmä saattaa kannustaa laadun parantamiseen. Se voi kannustaa myös siihen, että asiakas ohjataan helposti pois palvelusta, kun asiakkaan kulut ylittävät hänestä saatavat tulot. Mikäli palveluntuottajia ei veloiteta ottamaan asiakkaita vastaan tulojärjestyksessä, voivat tuottajat jättää valitsematta asiakkaikseen paljon palveluja todennäköisesti tarvitsevat asiakkaat.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

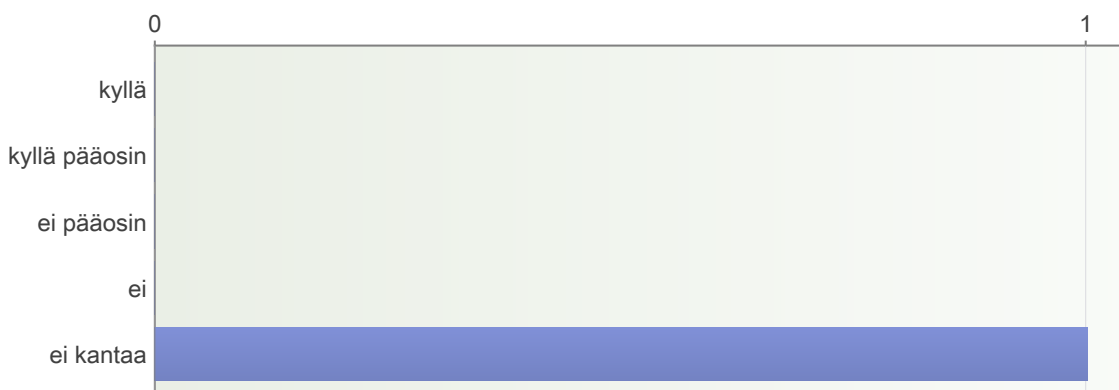
- Tavoite lisätä palvelujen saavutettavuutta ja samalla ehkäistä kustannusten kasvua on ristiriitainen. Tarjonnan lisääminen kasvattaa palveluiden volyyymiä ja johtaa kustannusten kasvuun, ellei palvelujen tuottavuus samaan aikaan lisääntynyt huomattavasti. Lisäksi ylimenokaudella aiheutuu lisäkustannuksia mm. tarvittavien tietojärjestelmien kehittämisestä sekä palkkojen harmonisoinnista maakunnan sisällä. Valtiontalouden tarkastusvirasto on arvioinut esityksen säästötavoitteen saavuttamisen epärealistiseksi.

Rahoituksen ongelmana on se, että julkisia korvauksia maksetaan niistäkin asiakkaista, jotka eivät lainkaan käytä julkisia palveluita. Esimerkiksi työterveyshuollon asiakkaat rekisteröityvä sote-keskukseen ja sote-keskus saa heistä kapitaatioon perustuvan korvauksen, vaikka he eivät koskaan palvelua käyttäisi. Sote-keskuksilla on myös mahdollisuus siirtää omaa kustannusvastuutaan maakunnan liikelaitokselle lähettämällä potilaan sinne, vaikka hoito kuuluisi ensisijaisesti sote-keskuksen tehtäväksi. Valinnanvapauslaki ei anna maakunnan liikelaitokselle mitään mahdollisuuksia kieltäytyä asiaankuulumattomista läheteistä.

Sinällään tavoite peruspalvelujen paremmasta saavutettavuudesta on ihan asiallinen ja hyvä

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

22. Vapaamuotoiset huomiot.

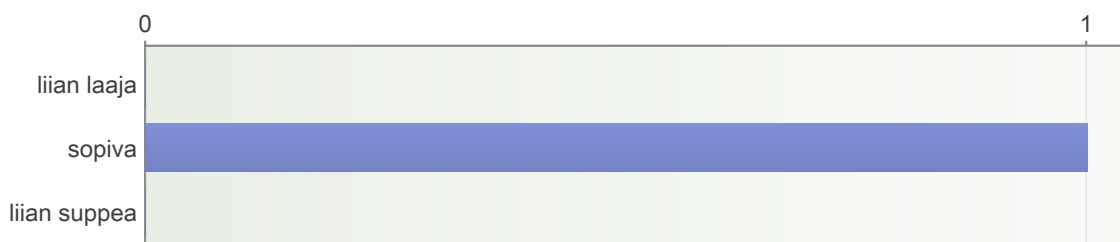
Vastaajien määrä: 1

- On hämäävää käyttää palveluyksiköstä nimeä sosiaali- ja terveyskeskus, kun sosiaalihuollon palveluna on vain neuvonta ja ohjaus. Ratkaisu jättää virkavastuulla tehtävät sosiaalihuollon palvelut palveluvalikoiman ulkopuolelle on sinällään perusteltu. Sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio ei kuitenkaan tässä mallissa näytä toteutuvan, vaan sote-keskuksesta voi tulla jopa ylimääräinen este avun saamiselle. Sosiaalipalveluiden puutetta Sote-keskuksessa kyllä pyritään paikkaamaan sosiaalityön jalkautumisella Sote-keskuksiin. Tämän laajuudesta ja resursoinnista ei kuitenkaan ole tietoa,

Esityksestä ei käy ilmi, miten ja missä laajuudessa psykososiaalisen tuen palveluita tulisi sote-keskuksissa järjestää. Monet tällaiset palvelut ovat useiden terveysasemien palveluvalikoimassa jo nyt ja niille on ilmeistä tarvetta.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

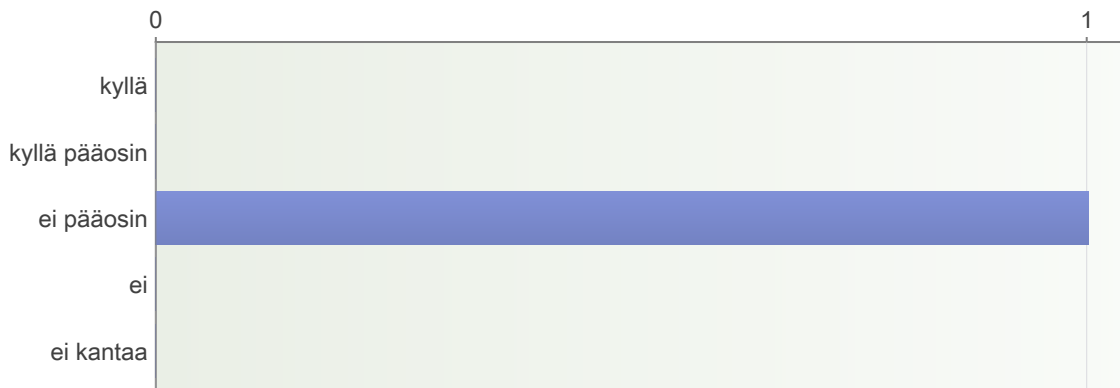

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

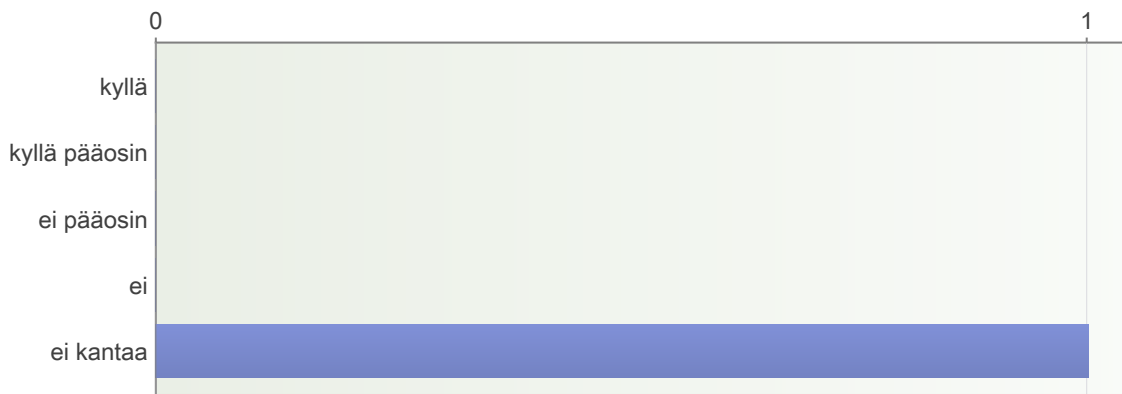
26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Tärkeintä on, että maakunnan asukkaat tietävät mistä tarvittavaa sote-palvelua on saatavilla. Tätä varten asukkaille tulee järjestää riittävästi ohjausta ja neuvontaa. Jotta asiakas voi valita, hänellä tulee olla tarpeeksi tietoa palveluiden saatavuudesta ja laadusta. Ideaalisti asiakas saa hoidettua asiansa yhdessä toimipisteessä mahdollisimman jouhevasti.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

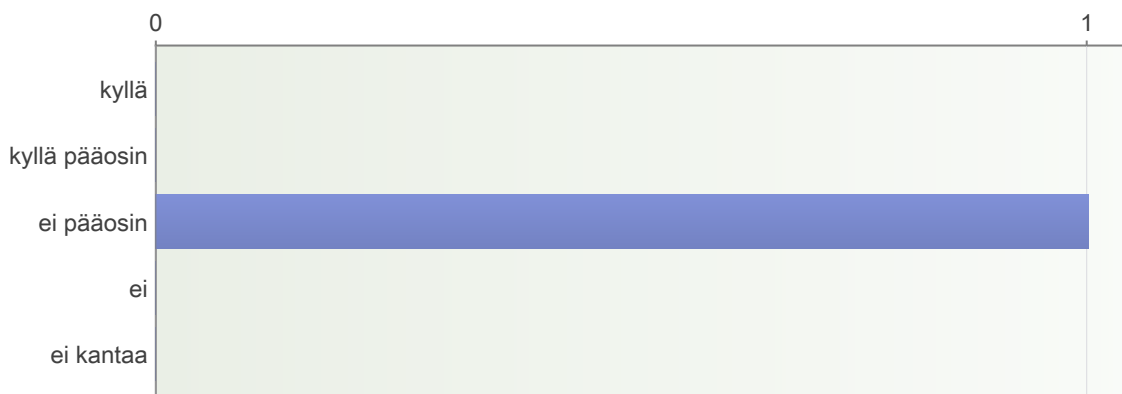

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

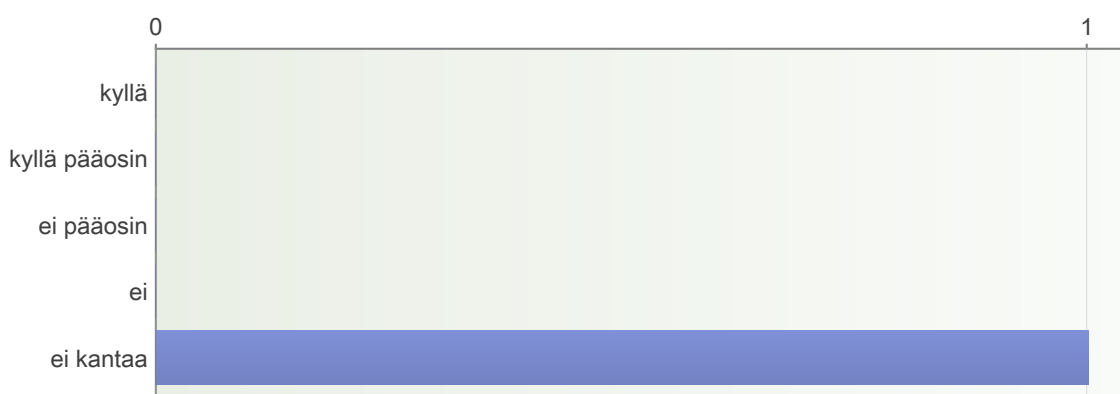
30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaalihuollon asema sote-keskuksissa on heikko. Lakiluonnoksen 37 §:ssä mainitun asiantuntijaryhmän tarkoituksenmukaisuus ja rooli on epäselvä. Ei ole selkeää, että mikä on esimerkiksi ajateltu asiakasosallisuus. Kun asiantuntijaryhmä konsultoi sote-keskusta, onko asiakas itse mukana konsultaatiossa? Voiko asiakas suoraan saada konsultaatiota? Kenen tehtävä on päättää esimerkiksi se, ketkä asiakkaat ohjataan asiantuntijaryhmän konsultaatioon?

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

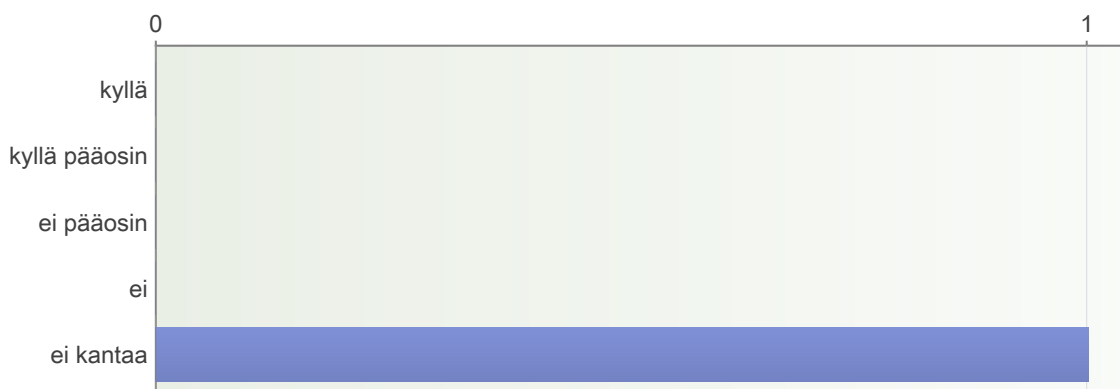

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluohjaus tulee maksamaan paljon. Tarvitaan uutta henkilöstöä ohjaamaan ja neuvomaan asiakkaita. Asiakasseteliä käyttävät todennäköisimmin paljon palveluja käyttävät, joiden toimintakyky saattaa olla heikentynyt.

Asiakaseteleitä aiotaan jakaa myös sellaisissa palvelumuodoissa, jotka eivät ole kovin vakiintuneita. Esimerkkinä tästä Sosiaalinen kuntoutus. Sosiaalisen kuntoutuksen luonteen vuoksi asiakasseteli ei välttämättä toimi kovin hyvin ja voi olla, että maakuntaudistuksen myötä osa matalan kynnyksen palveluista katoaa, jolloin asiakasseteli itseasiassa tarkoittaa ylimääräistä byrokratiaa aikaisempaan verrattuna.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jos monet ei-kiireellistä apua tarvitsevat valitsevat asiakassetelillä tuotetun yksityisen palvelun, maakunnan liikelaitoksen kyky ylläpitää kiireellistä palvelua heikkenee.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

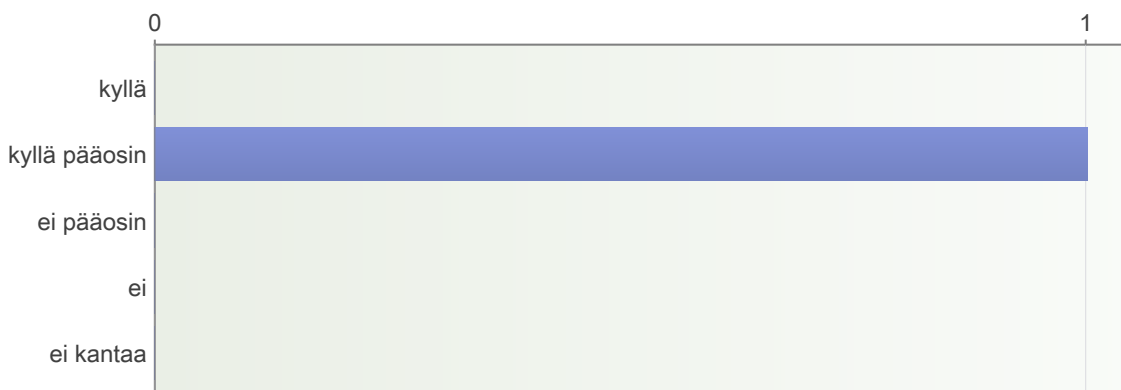
Ei vastauksia.

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

42. Vapaamuotoiset huomiot.

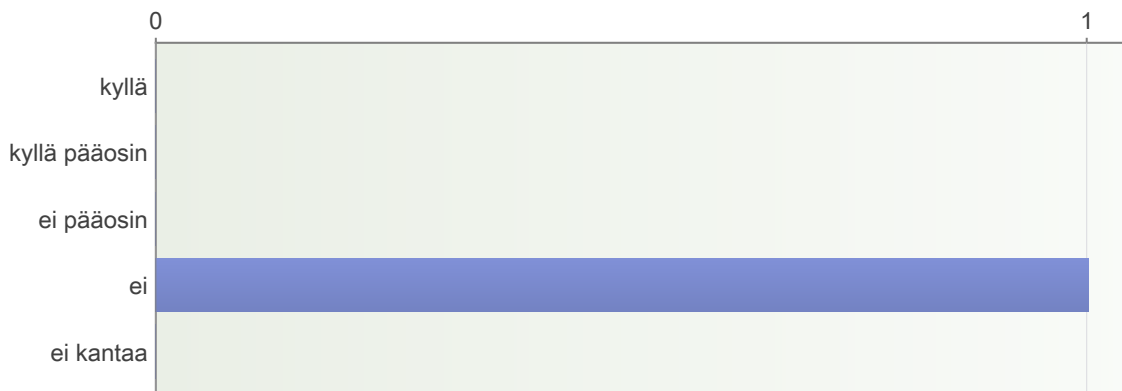
Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelin arvon tulee olla sellaisen, että asiakkaan tarvitsema palvelu on sillä tosiasiallisesti hankittavissa. Ehdotuksen vaikutusarvioissa tuodaan esille, että tuottajat voivat myydä asiakkaalle ylimääräisiä palveluita. Maakunnan tehtävä on varmistaa, että asiakkaan asiakassuunnitelmaan on kirjattu asiakkaan todellisuudessa tarvitsemat tarpeenmukaiset palvelut ja että asiakkaalle ei jää maksettavaksi mahdollisten maakunnan perimien asiakasmaksujen lisäksi muita maksuja.

Käytännön toteutus vaatii kuitenkin paljon neuvontaa ja ohjausta. Erityisesti sosiaalihuoltolain ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisia asumispalveluja tarvitsevat henkilöt eivät usein omaa riittäviä edellytyksiä oman palvelutarpeen mukaisen palveluntuottajan valitsemiseen.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

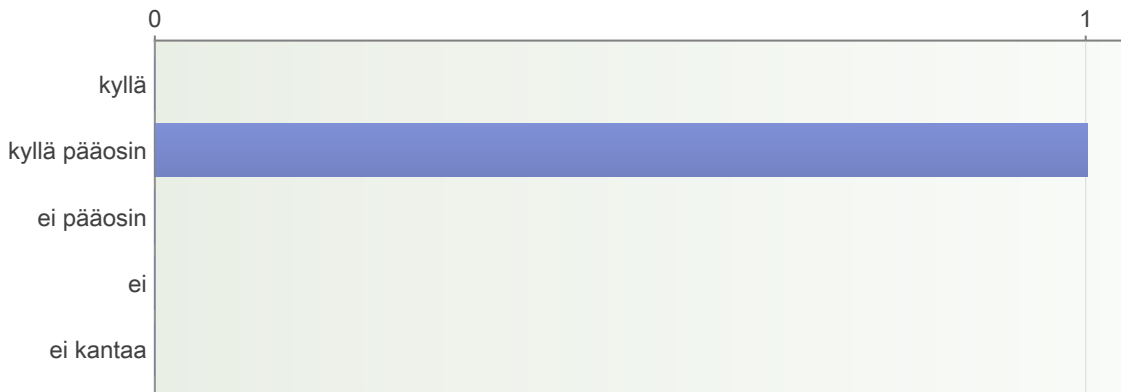
44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnalla ei ole juuri tapoja ohjata ja vaikuttaa asiakassetelijärjestelmään, jos laki velvoittaa ne myöntämään asiakkaseteleita laaja-alaisesti.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtainen budjetti voi olla suuri muutos monen ihmisen elämään. Asiakkaat todennäköisesti tarvitsevat kuitenkin paljon tukea ja ohjausta henkilökohtaisen budjetin käytännön toteuttamiseen. Erityisen tärkeää on seurata henkilökohtaisen budjetin vaikuttavuutta. Budjetissa voitaisiin ottaa huomioon myös Sote-palveluiden ulkopuoliset hyvinvointia edistävät palvelut, kuten liikunta- ja kulttuuripalvelut.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

48. Vapaamuotoiset huomiot.

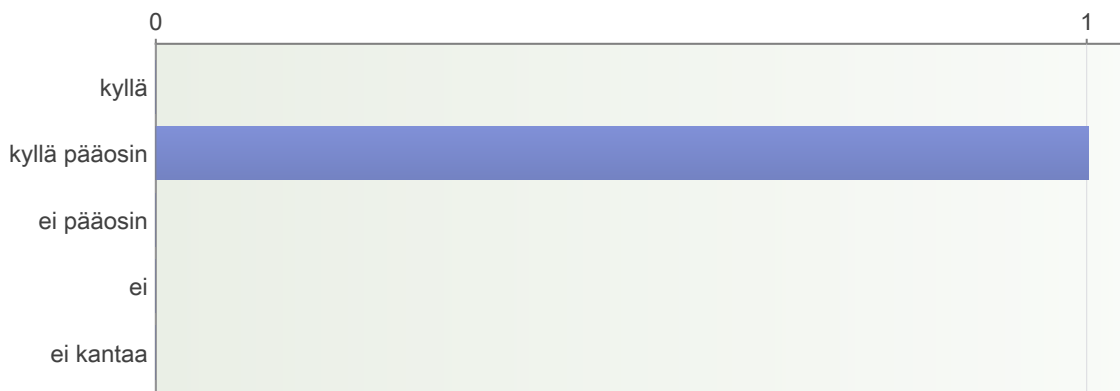
Vastaajien määrä: 1

- Palvelujärjestelmä on vaikeasti hahmotettava. On kyseenalaista, onko järjestelmän edellyttämä suuri neuvonnan ja ohjauksen tarve toteutettavissa.

Asiakkaan näkökulmasta pitäisi pyrkiä mahdollisimman pitkälle yhden luukun näkökulmaan. Ei ole tarkoituksenmukaista, että asiakkaan palvelutarvetta arvioidaan moneen kertaan. Olisi hyvä, että asiakkaalla olisi oma vastuutyöntekijä, joka tehtävänä on huolehtia, että asiakas saa tarvitsemansa hoidon ja hoivan oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Vastuutyöntekijä varmistaa, että asiakassuunnitelmaa seurataan ja että kaikki noudattavat sitä. Jos kukaan ei varmista sitä, että asiakassuunnitelmaa toteutetaan, tulevat puutteet ilmi vain asiakasvalitusten tai valvontatoimenpiteiden kautta.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestelmä vaikuttaa hyvin hajanaiselta. Se sisältää monia erilaisia toimijoita ja näyttää edellyttävän runsaasti erilaisia toimia – ilmoituksia, päätöksiä, sopimuksia, tietojen tallentamista, siirtoa ja jakamista, arviointia, raportointia jne.

On hyvin vaikea arvioida, pystyvätkö maakunnat käytännössä ohjaamaan, seuraamaan ja valvomaan sitä, miten järjestämisvastuu toteutuu käytännössä.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

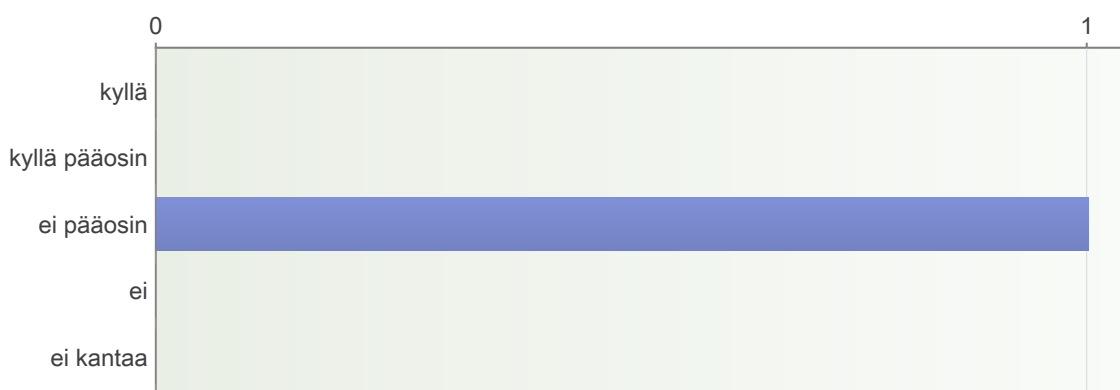
- Palvelujen täytyy olla vertailukelpoisia keskenään. On kannatettavaa, että palveluntuottaja vastaa palveluunsa liittyneiden hoitokomplikaatioiden ja vastaavien korjaamisen kustannuksista.

Esityksen mukaan suoran valinnan palveluntuottajan on tehtävä toiminta- alueellaan yhteistyötä maakunnan ja kuntien kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Velvoitteeseen voitaisiin myös liittää yhteistyö yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Järjestöt toimivat tälläkin hetkellä palvelujärjestelmässä olevien kansalaisten tärkeänä apuna ja tukena.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

58. Vapaamuotoiset huomiot.

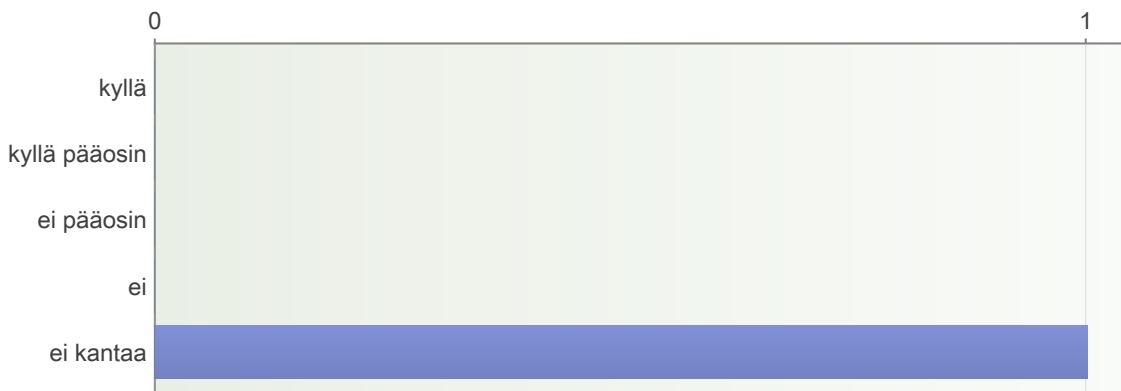
Vastaajien määrä: 1

- Lakiehdotuksessa ja sen perusteluissa ei kuvata mitenkään, miten asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet huomioidaan kiinteän maksun määräytymisessä 65§:ssä. Palvelutarpeet ovat yksilöllisiä ja periaatteessa korvauksen määräytymisenkin tulisi olla yksilöllistä. Tämä lienee kuitenkin mahdotonta.

Kapitaatiomallin ongelmana on alihoido, periaatteessa sote-keskuksella on insentiivi lähettää asiakas maakunnan liikelaitokseen hyvin kevein perustein. Toisaalta suoriteperusteisuus kannustaisi tuottamaan suoritteita silloinkin, kun niitä ei tarvittaisi. Jotta rahoitusjärjestelmä toimisi halutulla tavalla, sen luultavasti pitäisi olla yhdistelmä molempia malleja.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

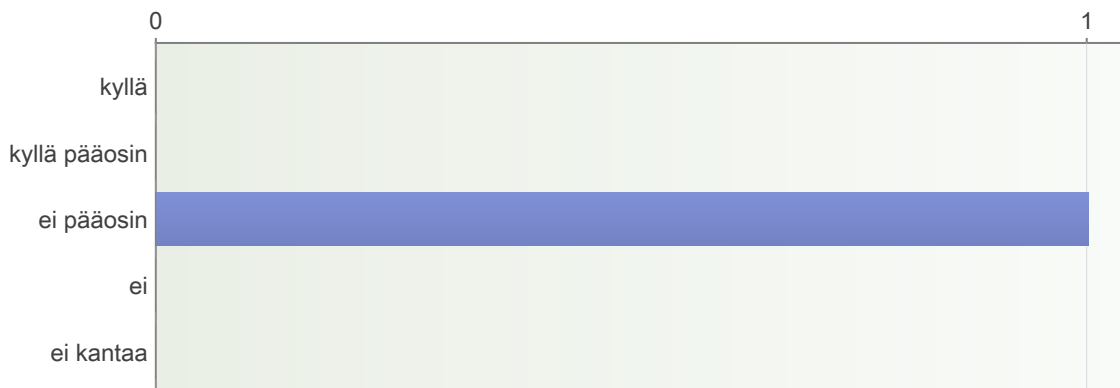

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Julkinen toimija ei voi toimia samalla viivalla yksityisen toimijan kanssa, koska julkisella toimijalla on aina perustuslakiin perustuva vastuu palveluiden järjestämisestä.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

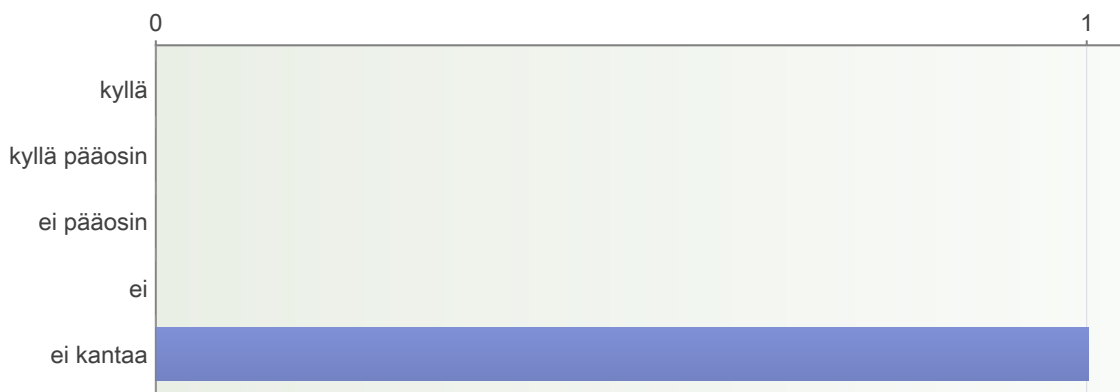

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

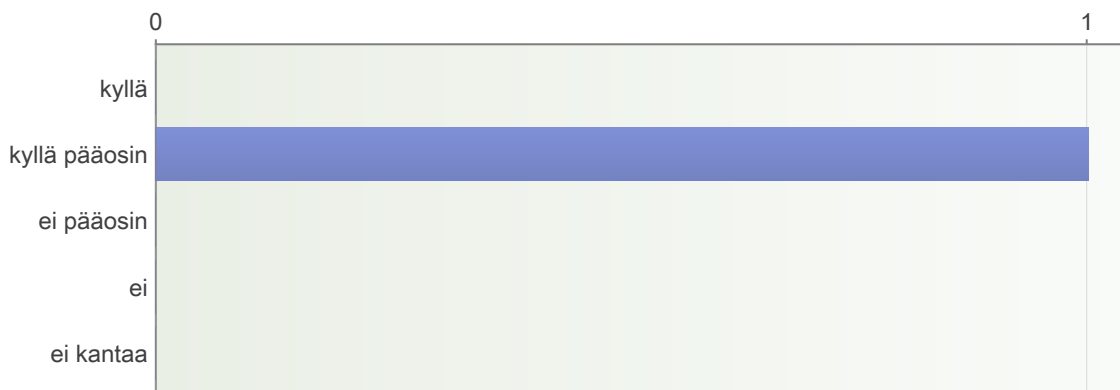

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

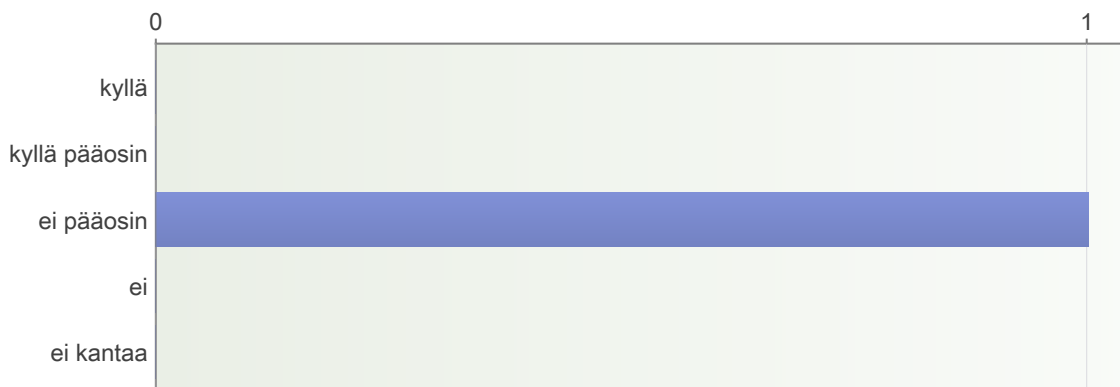
70. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitetty valinnanvapausjärjestelmä suosii yksityisiä ja monikansallisia palveluntuottajia. Järjestelmä on rakennettu siitä näkökulmasta, että suuret toimijat voivat laajentaa omaa toimintaansa edelleen.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

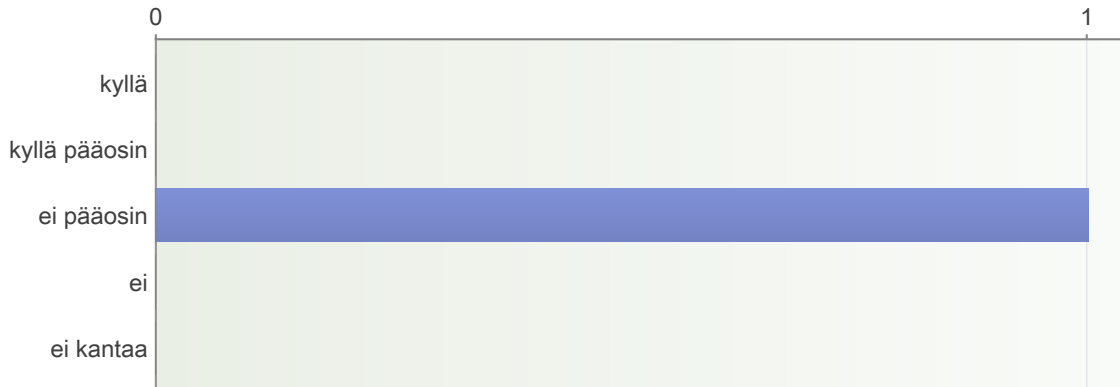

72. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Yleisperusteluissa on ihan oikeansuuntaista arviointia, mutta moni osio on kovin kevyt. Esimerkiksi lapsivaikutusten arviointi on vain lyhyt kuvailu. Käynnissä olevien valinnanvapauskokeilujen tulokset antaisivat paremman osviitan siitä, mitä koko esitys käytännössä tarkoittaa, mutta näitä tietoja ei ole vielä tarjolla (herääkin kysymys, että miksi niitä sitten edes tehdään).

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Ei vastauksia.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.